

Sažetak

Odrednice problematičnih kredita za kućanstva i gospodarske subjekte: primjer Hrvatske¹

ZNANSTVENI ČLANAK

Ivana Tomas Žiković*
Saša Žiković**
Andrea Arbula Blecich***

U radu se analizira odnos između udjela problematičnih kredita u ukupnim kreditima i makroekonomskih varijabli u razdoblju od 2001. do 2014. godine, na primjeru Hrvatske. Kako bi se ispitale međusobne sličnosti i razlike, primjenom modela vektorske korekcije pogreške (VECM) provedena je odvojena empirijska analiza za dvije različite kategorije korisnika kredita (kućanstva i gospodarski subjekti). Rezultati pokazuju da na udio problematičnih kredita u ukupnim kreditima snažno utječe pad gospodarstva mjereno kretanjem realnog BDP-a i indeksa industrijske proizvodnje. Time se potvrđuje značajan utjecaj ekonomskih ciklusa na sposobnost kućanstava i gospodarskih subjekata da servisiraju svoje obveze, osobito tijekom recesije. Nezaposlenost se pokazala kao signifikantna varijabla za gospodarske subjekte, čije je kretanje istosmjerno s udjelom problematičnih kredita u ukupnim kreditima. Utjecaj kamatnih stopa na udio problematičnih kredita u ukupnim kreditima za obje kategorije korisnika kredita različit je u odnosu na duljinu promatranog razdoblja. U dugom roku postoji istosmjerna povezanost s obzirom na to da više kamatne stope pogoršavaju sposobnost dužnika za otplatu kredita i uvjete refinanciranja. Za razliku od dugoročnog učinka, kratkoročan je utjecaj kamatnih stopa suprotan jer više kamatne stope destimuliraju ulaganja u rizične i manje profitabilne pothvate.

Ključne riječi: vektorski autoregresijski model korekcije grešaka, problematični krediti, makroekonomske varijable, osobne financije, ranjivost poduzeća, Hrvatska

JEL klasifikacija: C22, D14, G33

* Ivana Tomas Žiković, docentica, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci,
e-mail: itomas@efri.hr.

** Saša Žiković, izvanredni profesor, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci,
e-mail: szikovic@efri.hr.

*** Andrea Arbula Blecich, asistentica, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci,
e-mail: aarbula@efri.hr.

¹ Ovaj rad nastao je uz potporu Hrvatske zaklade za znanost, u okviru projekta "6558 Business and Personal Insolvency – The Ways to Overcome Excessive Indebtedness".